LEARNING AND THE AFFECTIVE LIFE

Maria-AlexandraDinu
PhD. Student, University of Bucharest

Abstract: Psychological development of the child is expressed through a global and progressive evolution of affectivity, intelligence, movement, language.Between these levels there is a relationship of mutual interdependence that is any negative aspect that interferes with a level reflects on the other (for example, the delay in physical development seen in children without affection). The beginning of school life shows the beginning of learning activities, brings about the radical change of the environment to which the child needs to adapt. The school contributes to the formation and development of children's personality, creates capacities and learning strategies, has qualified staff and materials tailored to the age and individual particularities of the pupils, all of which allow the proper development of the educational process.

Keywords: learning, affectivity, school success, school failure, self-esteem

Introducere

Infuzia de realism caracteristică acestei perioade, l-a impulsionat pe J.J. Rousseau (1973) să o denumească ,,vîrsta raţiunii.” (Munteanu, A., 1998, p. 220).

În perioada micii şcolarităţi se realizează trecerea de la activitatea de bază a preşcolarităţii: jocul, la cea fundamentală care de acum este învăţarea.

Prin intermediul învăţării se realizează două obiective esenţiale:

- dobîndirea instrumentelor fundamentale: scris, citit, calcul;
- însuşirea unor noţiuni fundamentale: timp, număr, lege, cauzalitate.

Activitatea de scris-citit cuprinde trei perioade:

Perioada preabecedară/prealfabetară se defineşte printr-o serie de demersuri care pregătesc formarea sitematică a celor două deprinderi. În această perioadă, învăţătorul desfăşoară activităţi specifice pentru:

- formarea auzului fonematic;
- asigurarea pronunţiei corecte a cuvintelor uzuale;
- pronunţia corectă a cuvintelor care conţin sunete susceptibile de a fi pronunţate greşit;
- formarea deprinderilor de exprimare în propoziţii dezvoltate;
- ordonarea logică a propoziţiilor în vorbire;
- respectarea poziţiei corecte la scris;
- folosirea instrumentului şi a suportului de scris;
- scrierea corectă a semnelor grafice.

Perioada abecedară/alfabetară vizează prin învăţarea alfabetului, formarea capacităţilor elementare de citire şi scriere a unor enunţuri şi texte accesibile. În această perioadă, elevii învaţă să cunoască sensul cuvintelor şi să coreleze mai uşor literele şi sunetele.

Perioada postabecedară/postalfabetară. Specificul acestei perioade constă în atingerea unor obiective referitoare la formarea deprinderilor de scriere corectă, conştientă, logică şi expresivă a unor texte scurte, precum şi la formarea deprinderilor de scriere legată de aşezarea corectă a textului în pagină. Finalul acestei etape reprezintă încheierea parţială a procesului de iniţiere şi scriere şi debutul etapelor dedicate lecturii şi redactării.

Conform *Dicţionarului de psihologie*, Popescu-Neveanu afirmă că învăţarea reprezintă o ,,activitatate de însemnătate fundamentală pentru adaptarea la mediu şi

BDD-A27978 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:13:25 UTC)

dezvoltarea psihocomportamentală." (1978, p. 393). Sub raport funcţional, contează valoarea adaptativă a modificărilor de comportamant şi de aceea McGeoch, evaluează învăţarea după schimbările de performanţă rezultate din exerciţiu. Pentru E. Hunt, învăţarea reprezintă o schimbare progresivă a comportamantului cu repetarea aceluiaşi stimul, schimbarea neputînd fi atribuită nici oboselii, nici modificărilor sistemelor de recepţie. Pentru E. Hilgard, învăţarea este caracterizată prin schimbarea activităţii ca rezultat al exerciţiului sau al reacţiei la o situaţie, în afara schimbărilor ce pot fi atribuite tendinţelor reacţionale înnăscute, maturizării sau stărilor temporare ale organismului (oboseală). (*abud* Popescu-Neveanu, 1978, p. 393).

Învăţarea şcolară

Învăţarea şcolară îşi are rădăcinile în formele de experienţă spontană ale perioadei preşcolare, care interacţionează cînd cu manevrarea obiectelor, cînd cu jocul, cînd cu unele forme de muncă elementare.

Jocul şi învăţarea se întrepătrund, aflîndu-se în raporturi antinomice. Jocul reprezintă o activitate spontană, liberă, care se bazează pe comunicarea nemijlocită şi pe simpatie interpersonală. Jocul se sprijină pe creativitate, pe autodirijare, nepermiţînd instalarea oboselii şi a plictiselii. Învăţarea este o activitate obigatorie, cu un program bine stabilit şi cu efort dozat, fiind asistată de un învăţător care intervine, observă şi supraveghează. Micul şcolar din clasa întîi poate să aibă reacţii negative, de respingere şi insatisfacţie faţă de noua lui ocupaţie.

Din punct de vedere structural, învăţarea este alcătuită dintr-o serie de etape şi sarcini de învăţare, care pentru cei mici, implică realizarea unor acţiuni care vor răspunde unor sarcini practice clare. De exemplu, învăţarea scrisului corespunde necesităţii de exprimare corectă în ceea ce priveşte ortografia; însuşirea cititului îi dezvoltă copilului vorbirea şi îl ajuta în activităţile de lectură; rezolvarea cerinţelor la matematică îl sprijină în învăţarea de a ţine evidenţa, în practică, a unor cheltuieli; însuşirea gramaticii îşi pune amprenta asupra utilizării corecte a cuvintelor în exprimarea orală şi scrisă; însurirea cunoştinţelor despre natura îi serveşte şcolarului la cunoaşterea şi observarea plantelor şi animalelor. În această perioadă, învăţarea se diferenţiază de etapele anterioare prin faptul că acum evoluează pe baza unor acţiuni amănunţit secmentate şi minuţios înlănţuite. Învăţarea restructurează gîndirea micului şcolar şi îi modifică sistemul structurilor cognitive. În învăţarea şcolară un rol esenţial îl au succesele şi eşecurile. Succesul atrage atenţia elevului asupra strategiilor prin care a fost obţinut şi creează satisfacţie, încredere în sine, siguranţă, optimism. Dacă activitatea este recompensată, învăţarea este din ce în ce mai intensă şi apare succesul şcolar.

Succesul şcolar nu trebuie judecat doar prin notele sau calificativele superioare obţinute la învăţătură. În sfera succesului/insuccesului şcolar intră o diversitate de factori (fizici, de personalitate, sociali, pedagigici, familiali): gradul de dezvoltare a motivaţiei, inteligenţa, creativitatea, spiritul practic, memoria, atenţia, voinţa, temperamentul, echilibrul emoţional, bogăţia vocabularului, capacitatea de exprimare.

Din punct de vedere al vieţii afective, atunci cînd învăţarea se îmbină cu bucuria, cu entuziasmul rezultă succesul şcolar. Succesul şcolar reprezintă alternativa pozitivă, optimă şi favorabilă a randamentului şcolar, denumită şi reuşită şcolară. Succesul şcolar reiese pe de-o parte din notele, calificativele superioare obţinute de elevi, din activităţile practice, culturale, artistice, din rezultatele obţinute în urma unor concursuri şcolare, iar pe de altă parte, succesul reiese din calităţile superioare ale personalităţii elevilor, ca de exemplu: capacităţi intelectuale elevate (inteligenţă, memorie, creativitate, imaginaţie, gîndire abstractă şi creativă), spirit de iniţiativă, de independenţă şi competiţie loială, aptitudini şi înclinaţii deosebite, capacităţi de adaptare şcolară şi socială, motivaţii şi aspiraţii superioare faţă de învăţătură şi viaţă, comportament demn şi civilizat, trăsături etice şi sociale valoroase.

Succesul şcolar poate fi promovat prin srategii şi condiţii de natură familială, psihosociofiziologică şi pedagogică. Dintre acestea fac parte:

BDD-A27978 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:13:25 UTC)

- relaţii familiale democratice, bazate pe îndrumare, pe cooperare, înţelegere, respect şi ajutor reciproc;
- condiţii favorabile în vederea dezvoltării optime a învăţării (hrană, îmbrăcăminte, loc de studiu, surse de informaţii etc.);
- asigurarea unui psihic normal, echilibrat, capabil să dezvolte o activitate intelectuală, afectivă, favorabilă unei activităţi de învăţare eficiente şi elevate; dacă este cazul realizarea unui tratament în vederea înlăturării unor tulburări nervoase şi psihice, de exemplu eventualele stări de impulsivitate, de singurătate, tulburări comportamentale;
- folosirea de strategii didactice moderne, care să determine caracterul activ-participativ şi euristic al elevilor în actul învăţării şi să asigure realizarea în condiţii favorabile a principiilor didactice (legarea teoriei cu practica, adaptarea cunoştinţelor şi a informaţiilor în funcţie de particularităţile de vîrstă şi cele individuale ale elevilor);

Atunci cînd în cazul învăţării intervine tristeţea, supărarea poate rezulta insuccesul şcolar.Insuccesul şcolar reprezintă alternativa negativă, nefavorabilă a randamentului şcolar, fiind denumită şi nereuşită şcolară sau eşec şcolar. Insuccesul şcolar se caracterizează prin: capacităţi intelectuale slab dezvoltate, abateri comportamentale, indisciplină, lipsa de interes şi aspiraţii referitoare le viaţă şi învăţare.

Insuccesul la învăţătură poate provoca:

- neîncredere în propriile forţe;
- suferinţă morală;
- conflicte cu membrii familiei;
- acte de indisciplină;
- modificarea caracterului;
- imposibilitatea de a-şi domina conflictele interioare care îl macină;

Prevenirea insuccesul şcolar este posibil dacă:

- familia îi asigură copilului un mediu familial favorabil, îl tratează cu seriozitate şi se interesează constant de situaţia lui şcolară;
- familia foloseşte raţional pedepsele şi recompensele pentru ca acestea să fie eficiente;
- atît familia cît şi învăţătoarea au rolul de a reacţiona prompt la apariţia primelor semne de rezistenţă faţă de învăţătură cum ar fi: neatenţie, refuz, plictiseală, descurajare, protest, ritm lent de lucru.

Tot ceea ce copilul achiziţionează prin intermediul învăţării, nu se realizează pe parcursul unui singur an şcolar. Toate achiziţiile se dobîndesc pe parcursul mai multor ani de şcolaritate, învăţătorul avînd sarcina de a oferi sprijin fiecărui elev în parte în activitatea de învăţare.

Problematica afectivităţii şi învăţării şcolare impune o analiză asemănătoare celei dintre calitate şi cantitate, comprehensiune şi explicaţie, interior şi exterior.

Spaţiul interior al individului presupune explicarea propriilor realităţi, trăiri, pe cînd cel exterior presupune descrierea şi explicaţia realităţilor văzute din afară. Reprezentările oamenilor despre realitate, dezvăluirea sensurilor şi semnificaţiilor de bază din viaţa de zi cu zi stau în oglindă cu tiparele impuse de verificarea, măsurarea şi aprecierea lor de către cei din jur. Uneori oglinda distorsionează imaginea, alteori însă cele două feţe coincid, suprapunîndu-se echilibrat. Cunoaşterea adevăratului chip ce doreşte o conformitate cu imaginea sa nu se poate face în mod absolut obiectiv, rece, cidoar prin înţelegerea subiectivităţii umane.

Problematica afectivitate-învăţare şcolară este una de interdependenţă pe planuri multiple şi de multe ori ascunsă. Concordanţa/discordanţa dintre cerinţele omului faţă de mediul exterior şi condiţiile obiective oferite de acestea reflectă procesele afective şi îl pregătesc de acţiune, aducîndu-i starea de tensiune necesară desfăşurării afectivităţii.

În cadrul activităţii şcolare trebuie descoperită, stimulată starea de tensiune prin care elevul anticipă susţinerea efortului de învăţare. Emoţiile pozitive, stimulatorii pornesc de la

BDD-A27978 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:13:25 UTC)

trebuinţe cu orientare concretă spre anumite activităţi şcolare, simple la început. Ele reuşesc să modifice trebuinţele şi aceasta permite dezvoltarea unor procese afective pozitive statornice (pasiunea pentru citit, pentru documentare) care îl conduc pe copil la descoperirea faptului că învăţarea este de fapt o activitate plăcută. De aceea, unii elevi învaţă pentru că le place şi îi interesează matematica, literatura, istoria, desenul.

Afectivitatea omului este strîns legată de condiţiile existenţei lui şi ea se formează în procesul reflectării specifice a împrejurărilor de viaţă. Procesele afective ale micului şcolar sunt determinate de condiţiile în care îşi desfăşoară activitatea sa principală – învăţarea. Climatul educativ are un rol important în desfăşurarea procesului afectiv. Emoţiile, sentimentele, semnificaţiile acordate învăţăturii – toate acestea se leagă de existenţa şcolarului în întregul mediu al clasei. Viaţa să afectivă este dominată de valorile pe care le generează existenţa lui în colectiv. Prin intermediul acestor valori sunt selecţionate şi apreciate diversele tendinţe emoţionale, pînă la cele mai elementare.

În aprecierea influenţei afectivităţii asupra învăţării şcolare se cuvin a fi luate în considerare mai multe variabile precum:

- învăţarea afectivă în lecţii;
- clasa ca spaţiu de viaţă şi muncă al elevilor;
- cooperare/conflict;
- stima de sine a elevilor.

Învăţarea afectivă în lecţii

Este foarte important că profesorul să organizeze lecţia astfel încît activitatea didactică pe care o desfăşoară să fie una eficientă. Prezentarea cunoştinţelor separate de emoţiile şi intenţiile umane înseamnă reducerea înţelesului afectiv. Acest înţeles afectiv are un caracter primordial în furnizarea accesului şi implicarea în cunoaştere. De cele mai multe ori, elevii sunt atraşi de acele cunoştinţe cărora le găsesc semnificaţia pentru propria viaţă şi li se par captivante. Cadrului didactic îi revine sarcina de a descoperi cum poate fi organizat conţinutul despre lumea reală aşa încît să încurajeze elevii să îşi utilizeze propriile abilităţi intelectuale de învăţat.

O importanţă deosebită o are alegerea metodelor didactice adecvate în procesul de predare-învăţare. Calea spre atingerea obiectivelor propuse trebuie corelată cu conţinuturile învăţării, cu particularităţile de vîrstă şi individuale ale elevilor, cu experienţa şi competenţa didactică a profesorului. ,,orice metodă pedagogică – scrie Gaston Mialaret (*apud* Cucoş, C., 2006, p. 46) –rezultă din întîlnirea mai multor factori şi, din acest punct de vedere, educaţia va rămîne mereu o artă: arta de a adapta, la o situaţie precisă, indicaţiile generale date de cărţile de metodologie.”

Un exemplu de metodă pedagogică îl constituie *povestirea.* Aceasta reprezintă o modalitate de a stabili înţelesul cognitiv şi afectiv deopotrivă. Structura cunoştinţelor sub forma unor povestiri poate oferi un bun echilibru între cei doi factori şi permite elevilor un acces clar la ,,materialul” predării şi o mai mare implicare a lor. Prin povestire, predarea este concentrată pe comunicarea înţelesului. Structura temelor pe conceptele binare abstracte pe care elevii le pricep foarte bine încă de cînd iau contact cu primele poveşti de la grădiniţă, face ca acumularea de noi cunoştinţe să satisfacă nevoia de a rezolva conflictul ce se stabileşte în incipitul povestirii.

În cartea sa *Predarea ca o poveste*, Kieran Egan susţine importanţa structurii poveştii în organizarea conţinutului lecţiilor, care este în principal alcătuit din oameni, evenimente şi înţeles afectiv. Totodată, Egan afirmă că: ,,un bun povestitor se joacă cu emoţiile noastre, după cum un violinist cîntă la vioară.” (2007, p. 38).

Aplicarea modelului său constă în identificarea a ceea ce ne-ar putea implica afectiv într-o temă de predare, iar dacă nu găsim acest lucru, atunci nu trebuie să mergem mai departe pe această cale. ,,Modelul formei poveştii” constă în (Egan, 2007, p. 51):

BDD-A27978 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:13:25 UTC)

1. Identificarea importanţei:
   - Ce este cel mai important în legătură cu o temă?
   - De ce trebuie să conteze pentru noi?
   - Care sunt lucrurile afective pe care le conţine şi care îi implică pe copii?
2. Identificarea opoziţiilor binare:
   - Care dintre opoziţiile binare înglobează cel mai bine importanţa temei?
3. Organizarea conţinutului în forma poveştii:
   - Ce conţinut înglobează în modul cel mai dramatic opoziţiile binare pentru a da semnificaţie temei?
   - Ce conţinut pune cel mai bine tema într-o formă de povestire?
4. Concluzii:
   - Care este cea mai bună modalitate de rezolvare a conflictului dramatic conţinut în opoziţiile binare?
   - Ce grad al medierii acelor opoziţii ar trebui să căutăm?
5. Evaluarea:
   - Cum poate cineva şti dacă tema a fost înţeleasă, dacă importanţa sa a fost priceputǎ şi dacă a fost învăţat conţinutul?

Apelul la povestirea adevărată sau fictivă în actul predării nu înseamnă falsificarea datelor ştiinţifice. Materialul poate fi modelat prin simplificare, dar cunoaşterea detaliată se poate face prin deducţie, prin problematizare şi prin folosirea altor metode care să conducă la faptul de studiat.

Pentru ca învăţarea să se desfăşoare în condiţii optime este foarte importantă atitudinea elevilor. Atitudinea este cea care poate face diferenţa în viaţa fiecărui individ, de aceea rolul învăţătorului este de a aşeza într-o balanţă în faţa elevilor dublete ca:

- ascultare –încăpăţînare;
- onestitate –înşelare;
- recunoştinţă –nemulţumire;
- fermitate –amînare;
- compasiune –indiferenţă;
- iertare –respingere;
- generozitate –zgîrcenie;
- tenacitate –descurajare;
- toleranţă –acuzare;
- blîndeţe –mînie;
- stimă –grosolănie;
- prudenţă –pripeală;
- ordine –confuzie;
- cinste –lipsă de respect;
- voioşie –autocompătimire.

Clasa ca spaţiu de viaţă şi muncă al elevilor

Şcoala este cea care oferă elevilor şansa de a creşte, de a-şi dezvolta spiritul şi corpul, adică inteligenţa, sensibilitatea şi creativitatea. Şcoala deţine o dublă misiune: pe de o parte să permită fiecăruia să se dezvolte, pe celaltă parte să dea şansa elevilor să trăiască împreună. Interacţiunea faţă în faţă care se stabileşte în cadrul clasei de elevi are rolul de a conduce elevul să înveţe să devină el însuşi şi în acelaşi timp să înveţe să-l înţeleagă pe celălalt. Copilul îşi va dezvolta în mod optim şi total capacităţile intelectuale şi va deveni autonom în cazul în care viaţa lui din clasă îi va permite să fie el însuşi, recunoscut de ceilalţi, în cazul în care relaţia cu ceilalţi îi va face plăcere şi îi va conferi bucurie. Atunci cînd micul şcolar este vesel învaţă mai uşor.

BDD-A27978 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:13:25 UTC)

Clasa de elevi reprezintă un grup important pentru fiecare şcolar, deoarece are o influenţă covîrşitoare asupra dezvoltării personalităţii sale. Clasa oferă posibilitatea socializării elevilor. Integrarea fiecărui copil în colectiv asigură confortul psihologic necesar pentru buna desfăşurare a procesului de învăţare. Relaţiile armonioase cu partenerii de clasă conduc la o stimă ridicată de sine, dorinţa de cooperare, contribuie la creşterea nivelului de aspiraţie, în timp ce izolarea de colectiv corelază cu anxietatea, slaba stimă de sine, sentimente ostile faţă de colegi, comportament agresiv şi în cele din urmă se poate ajunge la o atitudine negativă faţă de şcoală.

În ceea ce privesc procesele afective, atracţia dintre membrii grupului clasei constituie o condiţie fundamentală a performanţelor şcolare înalte. Clasa este cadrul în care funcţionează interacţiunile umane, destinul fiecărui elev fiind legat de al celorlalţi colegi, care îi influenţează personalitatea. Studierea relaţiilor din interiorul clasei de elevi conduce la reprezentarea structurii configuraţionale a respectivei clase.

Cooperare/conflict

Climatul afectiv pozitiv din colectivul clasei deţine o importanţă hotărîtoare în obţinerea performanţei superioare. Ca practici educative, cooperarea şi competiţia oferă atît avantaje cît şi dezavantaje. Învăţătorul are posibilitatea de a opta pentru una dintre ele sau pentru amîndouă chiar, însă e dator să mediteze asupra efectelor educative, psihologice, comportamentale pe care le favorizează.

„Competiţia este o formă motivaţională a afirmării de sine, incluzînd activitatea de afirmare proprie, în care individul rivalizează cu ceilalţi pentru dobîndirea unei situaţii sociale sau a superiorităţii.” (Ausubel şi Robinson, *apud* Cosmovici, A., Iacob, L., 2005, p. 242). Conform acestui mod, competiţia este o alegere potrivită, pozitivă. Tuturor copiilor le place să intre în competiţie. Aceasta poate oferi un ritm accelarat lecţiilor, poate susţine interesul şi poate activiza elevii. Condiţia este însă să fie folosită doar din cînd în cînd, pe secvenţe mici şi să nu constituie un scop în sine. Prinşi într-o cursă spre supremaţie, şcolarii pot intra în conflict şi pot adopta comportamente agresive în cadrul colectivului. Interacţiunea din cadrul grupului scade în intensitate, elevii vor avea probleme de comunicare pe poziţie egală, iar încrederea reciprocă va scădea. Apar, astfel, sentimente de invidie, egoism, anxietatea creşte, iar elevii vor rămîne la nivelul motivaţiei extrinseci, în care învăţatul va fi privit ca o povară.

În competiţie, rolul învăţătorului este de regizor şi actor al lecţiei, impunîndu-şi punctele de vedere. „În calitate de ştiutor, profesorul decide obiectivele operaţionale, conţinuturile, rolul rezervat elevilor (de vreme ce selectează metodele pe care le consideră cele mai potrivite), resursele materiale, formele de evaluare (…) este singurul care anticipează şi administrează lecţia.” (Stan, E., 2004, p. 62). Un astfel de învăţător nu are încredere în posibilităţile copilului de implicare şi interacţiune, exprimare a punctelor proprii de vedere într-un schimb cu ceilalţi, de argumentare şi înţelegere, de afirmare a propriilor valori şi atitudini.

Indiferent de puterea de învăţare a fiecărui elev, de nivelul său intelectual, datorită cooperării în grup sau în echipă, copilul se simte încurajat şi acceptat, tratat la fel ca ceilalţi, iar acestea au efect de durată asupra gradului de angajare în activitatea de învăţare, asupra nivelului de aspiraţie şi asupra imaginii de sine.

Avantajele învăţării prin cooperare în pofida celei prin competiţie se manifestă pe toate planurile: comportamental, cognitiv, atitudinal, afectiv.

„Libertatea în educaţie nu cere şi nu îndeamnă la închidere în egoismul propriu, nu presupune şi nu stimulează invidia, eliminarea celulilalt; ea se susţine, în primul rînd, pe colaborare/cooperare.” (Albu, G., 1998, p. 151).

Între elevi apar uneori şi conflicte, însă foarte important este modul în care acestea pot fi rezolvate. Dacă elevul simte încredere şi sprijin din partea învăţătorului, el poate trece mai uşor peste situaţia în cauză.

BDD-A27978 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:13:25 UTC)

În rezolvarea unui conflict există cîteva etape ale metodei în care nimeni nu pierde, toată lumea cîştigă (Albu, G., 2013, p. 199):

1) *identificarea şi definirea conflictului;*
2) *generarea soluţiilor posibile alternative;*
3) *evaluarea soluţiilor alternative;*
4) *deciderea asupra celei mai bune soluţii;*
5) *aplicarea deciziei;*
6) *evaluarea consecinţelor pe care le-a avut aplicarea deciziei.*

Din această metodă fac parte:

- comunicarea aficace;
- ascultarea activă;
- înţelegerea sentimentelor celuilalt;
- încredere reciprocă;
- încredere în cuvîntul celuilalt;
- respectarea promisiunilor.

Există situaţii în care rezolvarea unui conflict nu trece întotdeuna prin toţi paşii enumeraţi mai sus.

Stima de sine a elevilor

Stima de sine se referă la modul în care ne evaluăm noi înşine, cît de buni ne considerăm în comparaţie cu propriile aşteptări sau cu alte persoane semnificative pentru noi.

Stima de sine vizează trei componente:

1) dragostea de sine;
2) imaginea de sine;
3) încrederea în sine.

Dragostea de sine este considerată elementul cel mai important. Ea nu depinde de performanţe, ci de dragostea pe care familia noastră ne-a oferit-o cînd eram copii şi ,,de hrana afectivă" care ne-a fost dăruită.

Imaginea de sine,,se construieşte la confluenţa dintre ceea ce cred ceilalţi despre noi, ceea ce credem noi despre ceilalţi şi ceea ce credem noi despre noi înşine" (Muntean, A., 2006, p. 214). Ea presupune conştientizarea a ,,cine sunt eu?" şi a ,,ceea ce pot să fac eu". O persoană cu imagine despre sine negativă dovedeşte lipsă de curaj în alegeri şi dependenţă de părerea celorlalţi.

Încrederea în sine relevă încrederea în propriile capacităţi de a acţiona într-o manieră potrivită în cazul situaţiilor importante. Încrederea în sine e mai uşor de identificat în comparaţie cu dragostea de sine şi imaginea de sine. E suficient să se observe cum se comportă o persoană în situaţii noi şi neprevăzute ca să ne dăm seama cît de încrezătoare/neîncrezătoare în sine este.

Între componentele stimei de sine există o strînsă relaţie de interdependenţă. O stimă de sine pozitivă este sentimentul de autoapreciere şi încredere în forţele proprii. Copiii cu stimă de sine scăzută se simt nevaloroşi şi au frecvente trăiri emoţionale negative, în cele mai multe cazuri cauzate de experienţe negative.

Concluzii

Învăţătorul are rolul de a identifica caracteristicile stimei de sine scăzute şi de a le dezvolta elevilor abilitatea de a-şi modifica atitudinile negative faţă de sine. Sarcina învăţătorului este aceea de a-i obişnui pe elevi să aprecieze şi să se autoaprecieze cît mai corect, să-şi formuleze un nivel de aspiraţie care să-i mobilizeze şi să-i consolideze respectul

BDD-A27978 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:13:25 UTC)

de sine. Dacă elevul este sprijinit, încurajat cu competenţă, răbdare, înţelegere în eforturile sale, acesta ar căpăta încredere în sine, iar stima de sine ar creşte.

BIBLIOGRAPHY

Albu, G., (1998), *Introducere într-o pedagogie a libertăţii*, Editura Polirom, Iaşi.

Albu, G., (2013), *Grijile şi îngrijorările profesorului*, Editura Paralela 45, Piteşti.

Cosmovici, A., Iacob, L., (2005), *Psihologie şcolară*, Editura Polirom, Iaşi.

Cucoş, C., (2006), *Pedagogie*, Editura Polirom, Iaşi.

Egan, K., (2007), *Predarea ca o poveste*, Editura Didactică Press, Bucureşti.

Munteanu, A., (1998), *Psihologia copilului şi a adolescentului*, Editura Augusta, Timişoara.

Munteanu, A., (2006), *Psihologia dezvoltării umane*, Editura Polirom, Iaşi.

Popescu-Neveanu, P., (1978), *Dicţionar de psihologie*, Editura Albatros, Bucureşti.

Stan, E., (2004), *Pedagogie postmodernă*, Institutul European, Iaşi.

BDD-A27978 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:13:25 UTC)